

A NÉPHIT ALAPELEMEI

**Jóslások, előrejelzések, varázslatok
és hiedelmek, hiedelemlények**

[A KARÁCSONYI ÜNNEPKÖRHÖZ KAPCSOLT JÓSLÁSOK, ELŐRELÁTÁSOK]

Ha karácsony reggelén felhőtlen az égboltozat, száraz nyár lesz. Ha felhős vagy havaz, esős nyár lesz.

Karácsony estéjén egy embert lehet látni a holdban.

Ha karácsony estéjén üstökös csillag látszik, akkor az országot nagy csapás éri.

Ha karácsony éjjelén tiszta idő van, jó áldás lesz.

Ha karácsony napján a fát bekötik, jobban terem, áldás lesz.

Két karácsony közén ollót, bicskát nem nyitnak ki, hogy tavasszal az erdőn a vad foga összekapcsolódjék, s a marhát bántani ne tudja.

Ha karácsony napján vaj egy hal felvetődik a jég tetejére, azt tartják, hogy abban az esztendőben jó árpa áldás lesz.

Ha karácsony napján süt a nap, s mezőn a fennmaradt ágakon a zúz-mara jó vastagon mégis megmarad, akkor abban az esztendőben a gabonások megtelnek gabonával.

Ha Luca napján (dec. 13.) szép idő van, akkor az évben jó idő lesz.

Karácsony estéjén az ördögök söprűnyélen lovagolják be a világot, hogy a jövő esztendő alatt eső ne legyen.

Karácsony éjjelén a szilvafákat megrázzák, hogy jó termés legyen.

Karácsony éjjelén a ház alját körülseprik, hogy a béka ne menjen oda.

Aki Karácsonykor hal meg, minden bűne meg van bocsátva.

Aki két Karácsony közt mos, annak valamije megdöglik.

Ha nagyhéten teregetnek, abban a házban szerencsétlenség történik, s ahány gúnyát kiterített, annyi nyú esik a köcscségibe (*húsba*).

Ami fát Karácsony szentestéjén az erdőn levágnak, az soha el nem rothad, a szű meg nem eszi, s végre úgy megkeményedik, hogy a fejsze alig vágja.

Két Karácsony közén a pozdorjás kenderrel azért nem dolgoznak, mert ha a nyú valami állatba beleesik, azt onnan sohase lehet kiirtani.

Ha vasárnapra esik karácsony napja, akkor jó tél, szeles nyár, mérsékelt tavasz lesz, abban az esztendőben mindenféle bőven fog teremni, a háziállatok is nagyon el lesznek szaporodva. Ha hétfőre esik karácsony napja, akkor ködös tél lesz, szeles tavasz, a télben jeges lesznek, mely után a halál következik, a háziállatok dögleni kezdenek. Ha kedre esik karácsony napja, akkor nagyon hosszú tél lesz és nedves tavasz, abban az esztendőben sok bor és gyümölcs lesz, de sok ember hal meg. Ha szerdára esik karácsony napja, akkor kemény, zúzmarás tél, szeles tavasz, nedves nyár és mértékletes ősz lesz, a gabona nagyon bőven fog teremni, és mindenféle állat szaporodni fog. Ha csütörtökre esik karácsony napja, akkor kemény tél, szeles tavasz, száraz nyár, mindenféle gabona terem, de nem nagy mértékben. Ha péntekre esik karácsony napja, akkor zűrzavaros tél, heves nyár lesz, a szemfájás uralkodik, a juh és egyéb féle állatok na-

gyon döglenek. Ha szombatra esik karácsony napja, akkor jó tél, szeles tavasz, kedvetlen nyár, drágaság lesz.

Ha újév napjának estéjén halálmadár száll a házadra, meghal valaki.

Ha Szilveszter estéjén valamely fát körben megkopogtatsz, az a fa kiszárad.

Ha óév utolsó estéjén tiszta az ég, az újévben jó törökbúzatermés lesz.

Ha óév éjjelén 12 órakor a csillagok egyformán ragyognak, termékeny esztendő lesz.

Ó esztendő éjjelén 12 órakor, amelyik háznál a marha elbődüli magát, azt mondják, hogy ott egy zsák szerencse lesz.

Ha erőst csillagos az ég óesztendő estéjén, sok pipe lesz, ha ködös, a pipék mind megdöglenek.

Aki óév estéjén hal meg, a szeme nyitva marad, és az arca is pirosan marad, azt az angyalok vitték a mennybe.

Amilyen idő van karácsonytól tizenkét egymás után való nap alatt, olyan idő lesz az Új évben tizenkét hónap alatt.

Ha új év reggelén férfi s különösen ha cigány vagy zsidó menyen először a házhoz, az szerencsét jelent, s a szaporító állatok hímet szaporítanak.

Ha új év napján pénzt visz a gazdasszony a boltba, egész évben nem lesz szerencséje, mert nem áll meg a pénz nála.

Aki új év napján pénzt lel, annak egész évben szerencséje lesz.

Ha valami új esztendő napján eltörik, meghal valaki a háznál.

Ha valakit új esztendő napján megvernek, arról azt mondják, hogy egész évben verni fogják.

Aki új év reggelén későn kel, egész évben lusta lesz.

Aki új év napján veszekedik, egész éven át civakodik.

Amit új év reggelére álmodol, az beteljesedik.

Aki új év napján mos, elmosa a szerencséjét.

Ha karácsonykor hó van, akkor bő aratás lesz, ha pedig száraz, akkor forró idők lesznek.

Ha karácsonykor eső esik, és sár van, akkor hűvös idők lesznek.

Amikor a Luca székén a legutolsó munkát végzik, ha ilyenkor az eke alá ülnek, mindent megláthatnak.

Ha új év napján a vizes árkok tele vannak hóval, bő áldás lesz.

[IDŐJÁRÁSJÓSLÁSOK]

Ha a fecskék vízzel repkednek, a szárnyukkal beleverdesnek, akkor azt bizonyosan hidd, hogy esős idő közelít.

Ha a kutyád hasa kirreg-korrog, sok füvet rág, azért morog, ha a gyermekek nyugtalanok éjjel, kéményből füst nem oszlik széjjel, marhát ha le-

gyek csipkednek, futnak és bógnek a tehenek, a nap szokás ellen éget, én mindenkor, apámtól hallottam, eső készül, nem igen csalódtam.

Ha a békák a tó vagy a kút szélére kiülnek, eső lesz.

Ha a verebek a fa hegyibe szállnak, jó idő, ha a lombok közt csiripelnek, időváltás lesz.

Ha a juhok táncolnak, harmadnapra az idő megváltozik.

Ha a fecske alatt jár, eső lesz.

Ha a szárnyas állatok repdesnek, akkor időváltás lesz.

Ha a varjú károg, hó lesz.

Ha a marhák bogároznak, akkor szél lesz.

Ha a korszó melegben vizes lesz, azt mondják, eső lesz.

Ha az ablak reggel megizzad, jó idő lesz.

Ha a lúd felfelé tartja a fejét, eső lesz

Ha a kopók ásítanak, jó vadászidő lesz.

Ha Szent András napkor a farkasok orgonálnak, hideg lesz.

Ha a kakas éjjel kukorékol, lágy idő lesz.

Ha a hangyák kigyúlnak, időváltás lesz.

Ha a rigó az erdőn télen énekel, korai tavaszt jelent.

Ha a kutya a szalmába ás fészket, nagy vihar lesz. Ha a farkas futva orgonál, hóolvadás lesz.

Amikor jégeső esik, a fejszét ki kell vágni az udvar közepére, és eláll.

Ha piros a szél alkonyatkor, szelet várhatsz bizonyosan akkor.

Ha jégeső esik, kést kell ütni a fába s eláll.

Ha nyugati szél fúj, esőt, a keleti szárazságot jelent, a Hargita szele jeges hideget fúj, a déli szél, a mérges állatok szelét fújja fel.

Mikor a nap erősen süt vagy homályba vész el, akkor eső lesz. Ha a köd a hegyek tetején nyargal, eső lesz.

Mikor a holdnak udvara van, eső lesz.

Ha a Hadak Útja tisztán látszik, meleg idő lesz. Szekeres Karácsony, szánkás Húsvét.

Ha Gyertya Szentelőkor csepeg az eszterhéj, rossz szénatermés lesz.

Mikor a kutya orgonál, tűz lesz.

Ha a só vizet von, eső lesz.

Mikor sűrű a csillag szárazság lesz.

Sárkány vagy kígyó alakú felhő dögvészt vagy háborút, tölcsér alakú felhő pedig zivatart jelent.

Ha eső kell, a temetőből egy keresztet kötélen a patakba kell eresztetni.

Ha az épületet a villám megüti, és tűz üt ki, édes tejjel le kell önteni, tovább nem megy a tűz.

Macska, ha nyalja magát, vendég jön a házhoz, ha a kályha felé fordulva mosdik, hideg lesz, ha az ablak felé fordul, meleg lesz. Amerre a kutya ordít, arra tűz lesz.

Ha a béka reggel kuruttyol, esőt kér.

Ha a szamár eldődüli magát, időváltozás lesz.

Két Karácsony közötti napokon amilyen az időjárás, olyan időjárást jósol a nép ezen napokra eső hónapokra: pl. Karácsony napján havazik, akkor januárba sok hó lesz.

Januárban van Pál fordulása, erre a nép azt mondja, Pál ha fordul köddel, ember meghal döggel.

Július 13-án ha eső lesz, akkor 40 napig fog esni.

Sarlós Boldogasszony ha vizez, akkor soká vizez, ha nem vizez, egykönnyen nem ér rá. Mária Magdolna könnyen elpityeredik, de nem sir sokáig. (Ha eső lesz is, nem lesz tartós.)

Decemberi hajnalpír sok havat, jeget ígér.

Ahány nappal Szent Mihály napja előtt leesik a hóharmat, annyi héttel Karácsony előtt esik le a hó.

Ha a verebek nyáron a bokorba behuzódva csiripelnek, eső lesz, télen pedig havazás, ha pedig az ágak hegyére kiülve csiripelnek, akkor jó idő lesz.

A Perkő sziklái között élő fülesbagoly éjjel ha huhogtat, nyirkos idő várható.

Ha a Perkőn Polyán felől jön a köd, nedves idő várható, ha pedig Polyán felé megy, akkor fel fog derülni az idő.

Ha tavasszal sokat fúj a Torja szele, a szentléleki nép azt tartja, hogy a ser habját befújja Moduvába, vagyis nem lesz árpatermés, különben is a nép ezt a szelet „koldus szélnek” tartja.

Naplementekor, ha a Torja felőli hegyek felett hosszú, elnyúlt felhők vannak, a nép azt tartja: „lefeküdtek a halak, eső lesz”.

Ha az Ojtozi hegyek fölött köd üli meg a tájat, azt mondják, az Ojtoz felhuzta a sátrát, rossz idő várható.

Ha este a kakas az ülőn kukorékol, zord idő várható.

Február 25-ével, Mátyás nappal kapcsolatban a nép azt tartja, hogy ha jeget kap, feltöri, ha nem kap, csinál.

Ha Kézdivásárhelyről a harangszó kihallatszik, nyáron esőre hajló idő várható, télen megenyhül, meglágyul az idő.

Ha Szent Jozsef napján, március 19-én éjjel a föld megfagy, akkor 40 napig fagyos idő várható. Illés napján ha dörög, a mogyorónak nem lesz bele.

Ha a macska az ajtón kifelé mosdik, akkor jó idő lesz, ha befelé, akkor rossz idő várható.

Csütörtökön a piacra menet vagy a vásárba, ha a macska keresztül fut előtted, üres vedret találsz vagy fehérnépet látsz, akkor megtérhetsz, mert nem lesz szerencséd.

Újév napján nőnek nem jó járkalni, mert szerencsétlenséget hordoz.

Ha cigányt látasz vagy találod, mindig szerencséd lesz. Ha megtérsz, nem lesz szerencséd.

Két Karácsony között fonják a cérnát kenderből, mert csak az az erős.

Ha jégeső esik, a fejszét a csepegő alá kell belevágni, hogy álljon el.

Este a vizet nem jó kiönteni az udvarra, mert a halottait önti le az ember.

A szobát befele kell seperni, hogy a pénz jöjjön a házhoz, ha kifelé sepered, akkor a pénzt elhajtod a háztól.

Aki sok tejet ad el, azt mondják arról, hogy a járomszeget is megfeji.

Gergely napja ritka, ha jó, hideg, szeles, sokszor van hó (márc. 12.).

Sándor, Jozsef, Benedek, zsákba hozzák a meleget (18.)

Ha veres az ég keleten, akkornap eső és szél lesz.

Estefelé setét az ég, esőt hoz a tavaszi lég.

Tűz hogyha nemigen veres, aznapra rossz időt jelez.

Márciusban ha megjön a gólya, sokáig jársz még hóba e hóba.

Arról dugja be mindig lyukát az egér, amerről a szél a lyukához ér.

Ha könnyű a vetemények magva, jó áron viszed a termést a piacra.

Ha nagy hideg van márciusba, nem kell begyűjts az aszalóba.

Ha száraz március, kevés, de jó érett lesz a gyümölcs.

Ködös márciusban jól keres a pap.

Ha e hóban gyakran ködös idő vagyon, nyáron bizonyosan sok eső lesz nagyon.

Amennyi harmat lesz március hóban, annyi dér s hóharmat lesz majd áprilisban.

[TERMÉSVARÁZSLATOK, SZERELMI VARÁZSLATOK]

Karácsony éjjelén a hamut a kályhából kiszedik, és orvosságnak elteszik. Karácsony éjjelén egy kevés szalmát tesznek az ágy alá, hogy az Úr Jézus áldja meg, másnap a szalmát a gyümölcsfákra kötözik, hogy bő termés legyen.

Ha elviszik a tehén tejét, akkor menj az erdőre, de ne nézz senkire, és ne fogadd senkinek a köszönését, az erdőn vágj 5 mogyoró karót, hozd haza, de szintén ne néz senkire, sem hátra felé, tedd az ujjasodat az istáló küszöbre, és addig verd a karóval, amíg az az ember, aki elvitte, vissza nem hozza a tejet.

Ugyancsak ezekben a napokban nem terítenek ki ruhát száradni, azt tartják, hogy akkor az év folyamán állat bőrét fogják teregetni.

Luca széke: Aki advent első napjától kezdve ami fákat talál, s abból négy lábú széket csinál, úgy, hogy mindennap farag rajta és karácsony éjjelén 12 órakor a székre ülve benéz egy koporsó likján, vagy az eke alá ülve, vagy az éjfél misén a templomban reaáll, meglátja, ki a boszorkány a

faluban, és meglátja az ördögöt. Ha megijed, az ördögök elhajtják a harmadik faluba.

Ősztendő estéjén 12 órakor a leányok tízfillérest dobnak pléhtányérba, és ahányszor az kiszökik, annyi év múlva mennek férjhez.

Ősztendő estéjén, mikor harangoznak, az apa elvág egy almát annyi részre, ahányan a családban vannak, akinek a magja úgy esik, hogy nincs elvágva, az egészséges lesz, akinek a mag elvágódik, az évben beteg lesz.

Ősztendő éjjelén a leányok egy szobában egy asztalra tesznek egy tükört és egy égő gyertyát, kimennek, háromszor megkerülik a házat, bemennek, s a tükörben meglátják, kihez mennek férjhez.

Újév estéjén feállítasz annyi fát a földbe, vagy fakanalat a fal mellé, ahány tagból áll a család, és elnevezed azokat a családtagok nevével. Amelyiknek a fája vagy fakanala ledől reggelre, az meghal az újesztendőben.

Újév estéjén kimész, és felnézel az égre, és így kezdesz számlálni százig, a századikot nem tudod kimondani, akárhogy is akarod.

Ősztendő estéjén a leányok a szeretőik nevét papírra írják, galuskába gyúrnak, és forró vízbe teszik, amelyik galuska a leghamarabb feljön, abban lesz az uruk neve.

Ősztendő estéjén a leányok, amikor a papucsot lehuzzák, a fejükön keresztül dobják, ha az ajtó felé esik az orrával, férjhez mennek, ha befelé esik, nem mennek férjhez, ha jobb fele, akkor nem lesznek szerencsések.

Ősztendő estéjén 12 órakor egy pohár zsirt kiviszünk a kúthoz, és abba egy tojást ütünk. Ha ez a tojás feltornyosul, és ember alakú lesz, akkor aki beleütötte abban az esztendőben férjhez megy, vagy megnősül, ha koporsó alakú lesz, meghal, ha koszorú alakú a tojás, mennyegzőt tartanak, ha gyertya alakú lesz, hosszú életet jelent.

Ha a leány újesztendő éjjelén 12 órakor a disznópajtát megrugja, egy azsaggal megüti, akkor ahányat a disznó görrent, annyi év múlva megy férjhez. Az óltól visszatérve rázzon meg egy fát, s mondja ezt:

Ugass, ugass fehér kutya,
jőjj el mátkám, gyorsan futva.

Lehullottak a levelek,
hol van, akit én szeretek.

Ha eközben kutyaugatást hall, akkor a disznó hazudott, mert még azon évben férjhez megy. Ezután menjen a kerekes kúthoz, nézzen bele, s megtudja, hogy ki jön érte. Az anyja pedig vágjon le a harangkötéltől egy darabot, úgy hogy a harangozó észre ne vegye, és fonjon abból egy picikét eladó leánya hajába, a maradékot pedig vesse a tűzbe; a leány hamarosan férjhez megy, és lánggal, hévvel fogja szeretni a férje, ura.

Ha a lány Szilveszter éjjelén levágja a haját, akkor a következő évben tizenkétszer olyan hosszúra nő meg.

Szilveszter éjjelén a leányokkal bögrét emeltetnek, amit ilyenképpen szokás tenni: hat bögrét tesznek az asztalra, azok alá fésűt, szenet, sót, kenyeret, gyúrut és olvasót dugnak, akként természetesen, hogy a leányok ne lássák. Kinek-kinek választania kell; a fésű veszekedős férjet, a szén sok gondot, a só jó módot, a kenyér békességet jelent, a gyúrú a választott elnyerését, az olvasó a pártában maradást jósolja meg a leánynak.

Somfaágot égetnek az év utolsó órájában, evégből egy köteg somfavevesszőből huznak a leányok látatlanul egy-egy szálát, s annak egyik végét kezükben tartva gyűjtják meg, és dugják azokat a tűzbe. Akié pattogva ég, abból tüzről pattant menyecske lesz, akié csendesen, sístergéssel lángol, annak csupa örömteli az élete, míg akié nagy nehezen ég, abból csak olyan „tedd ide, tedd oda” házastárs lesz.

Óesztendő estéjén menj háttal a kúthoz, hátat fordítva huzd a vizet ki, háttal menj vissza a házba, s tégy egy tükröt a fejed alá, megálmomod, hogy az új évben lesz-e szerencséd vagy nem.

Óesztendő estéjén a leány tegye az asztalt az ablak elé, tegyen félre a vacsorájából egy kicsit, és tegyen hozzá egy tányérba két darab kenyeret, s helyezze azt az asztalra, éjféλι harangszókor kerülje meg a házat háromszor, s nézzen be az ablakon, a leendő ura ott fog állni, és enni az asztal mellett.

Óesztendő estéjén a marha megbődül, és megmondja, hogyan láttak hozzá a múlt évben, és megátkozza, aki vele rosszul bánt.

Óesztendő éjjelén 12 óraker egy tál fenekére tesznek hamut, gyúrott lisztet és gyúrut, aztán vizet öntenek bele, s a tetején dióhéjban elindítanak egy kicsi gyertyát. Ha a hamu felé megy a gyertya, halált, ha a gyúrú felé, házasságot, ha a liszt felé megy, gazdagságot jelent.

Ha Szilveszter napján valakitől csak egy tő érot is el tudsz lopni, szerencséd lesz.

Óesztendő estéjén kilenc különféle termőfából vágj ágot, tedd ezeket egy pohár vízbe, s tartsad az ablak fáján, ha valamelyik kivirágzik, bő termés lesz.

Óesztendő estéjén kilenc darab termőfát össze kell kötni, s a tűzbe benni, akkor a leány menjen ki, és nézzen be az ablakon, s meglátja, ki lesz az ura.

Óesztendő estéjén ha vaj egy leány megfésülködik, hagyja a fésűbe a haját, s tegye a feje alá. Amelyik legénnyel fog álmodni, az veszi el.

Óesztendő éjjelén, ha valaki a bocskorkapcát a feje alá teszi, akkor meglátja, ki lesz a szeretője.

Szilveszter estéjén egy vízzel telt pohárba tojást ütnek, s másnap reggelre a keletkezett alakból megjósolják a gyermek jövendő sorsát.

Szilveszter éjjelén ezüst garast hánynak egy félig vízzel töltött tálba, ahányadikra kiugrik a pénz a tálból, annyi esztendeig fog élni az illető.

Új év napján nem adnak senkinek pénzt, és nem is mosogatnak, mert a szerencsét kimossák.

Új esztendőben a lányok egy örökölt kulcs nyílásán keresztül önt öntenek, kiöntik a jövődébélijük nevét, foglalkozását, sőt még a külsejét is. Új év előtt 12 nappal 12 cédulára férfineveket írnak fel a leányok, a cédulából minden nap látatlanba elégetnek egyet, amelyik új év napjára megmarad, olyan nevű lesz az uruk.

Ha Új év reggelén eccerre két ember megy a házhoz, a juhok kettőt bárányoznak.

Mikor az Új évet beharangozzák, mindenki két kártya vizet visz a házba, hogy jó szerencséje legyen.

Ha Új év reggelén először papot látsz, nem fogsz abban az évben férjhez menni, ha anyóst, vénleány maradsz.

Új esztendő napján egy a földön körben elhelyezett láncon belül, vagy abroncsból adnak enni a tyukoknak, azt tartják, hogy egy helyre fognak tojni.

Újév napján nem jó tyúk húst enni, mert abban az évben minden munkájában hátra marad; a tyukhús kikaparja, a disznóhús betúrja a vagyont.

Új esztendő reggelén búzát hánynak el a ház földjén, hogy bő termés legyen.

Aki Új év napján főtt kukoricát eszik, nem fáj a feje.

Az év közepén ha valakit megátkoznak, azt az átok megfogja. Az év közepső napjának estéjén mondj 72 szót, mikor a hetvenharmadikat mondanád, az ördögöket meglátod.

A legény egy szál szalmát elvisz, és leteszi a leánynál az ajtó sarkához, ha a leány ezt hamar felkapja, akkor takarékos lesz, ha nem veszi fel, akkor nem veszik el.

Ha viszket a legény nyaka, szeretőjének foga hasad.

Ha a legény a leány ruhájából észrevétlenül egy darabot levág, és elégeti, megszeretteti magát.

A legény úgy is megszeretteti magát, ha egy hangyabolyba tett béka csontjait a tükörbe mutatva megvizsgálja, s amelyik feketének látszik, azt kendőbe köti, azzal a leányt megérinti, a leány örökké biztosan szeretni fogja.

Ha valaki kendermagot vesz a kezibe, s elmenyen, hogy hallgassa a harangszót, de nem szól senkihez, amikor pedig hazamenyen a favágó tőkére feláll, és a kendermagot a háta megé elhinti, akkor a szeretőjét álmában meglátja.

Ha a leány a legényt magához akarja csináltatni, akkor a zöld békát megszártja, pálinkába teszi, és ha a legénnyel megitatja, őt kéri meg.

Amikor vendégség van, nem jó az új embernek a menyasszonnyal egy szekéren menni, mert szerencsétlen lesz a házasság, hazafele már ülhet a menyasszony mellett.

Ha valaki minden este kilenc csillagot olvas meg, a kilencedik napon reggel amelyik leánnyal kezét fog, az lesz a felesége.

Amelyik leány Szent András napján böjtöl, s visszafele fekszik az ágyba, meglátja, hogy ki lesz az ura.

Ha a legény úgy akarja, hogy a leány nagyon szeresse, vegyen elő egy lelt patkót, s tegye ebbe a leány sarkának felvett helyét, illetve földjét, így tegye be a tűzbe. Ha a patkó veresedik, mondja: úgy égjen a szived értem, mint most ez a patkó. A leány nem fogja elhagyni soha.

Mikor mennyegző van, az utca végére vagy a kapu elé egy teli kártyát tesznek. Ha pénzt vetnek ebbe, akkor a házasság állandó lesz, ha nem, szerencsétlenek lesznek a párok. Ha szikra a fűtőből kiszökik, és azt megszózzák, aki az ajtón bejön, leghamarabb megházasodik.

Ha a leányhoz guzsalyos jár, s mikor a legény bemegy, a leányka elalszik, nemsokára megkéri a leányt.

[GYERMEKEKRE VONATKOZÓ JÓSLÁSOK, FIGYELMEZTETÉSEK]

A gyermeket nem szabad keresztül lépni, mert nem nő meg.

Ha a gyermek tüsszent, megverődik.

Amikor a gyermeket fürösztli a bábaasszony, a gazda pénzt dob a fürösztő vízbe.

A kisgyermeknek nem kell egy év előtt levágni a körmét, mert tolvaj lesz.

Ha a gyermek megijed, ónt öntenek, s az útra kiteszik, hogy valaki kapja fel, s a betegség reá ragadjon. Ha megigézik, vizet vetnek. A hajat és a körmöt újhold után kell levágni, mert akkor szebben nőnek.

A kicsi gyermeket nem szabad erősen megnézni, s le kell köpni, hogy meg ne igéződjék.

A kicsi gyerekeknek az anyja lerágja a körmét, nem vágja ollóval, mert akkor tolvaj lesz belőle.

Ha a terhes asszony vasat lel, akkor fia születik.

Nem szabad a tüzet bizsilni, mert aki vele bizsil, az az ágyba vizel.

Midőn kicsi gyerek születik a háznál, az ágyba régi imakönyvet, sarlót és seprűágot tesznek, hogy az ördög ne tudja kísérteni.

Ha szoptató asszony olyan helyre megy, ahol kisgyermek van, akkor egy csepp tejet az ágyra fejjel, ruhájáról pedig egy fancsikát leszakít, s mikor ezt leteszi, azt mondja: én tejet, álmot, mindent itt hagyok, és így megyen el.

Ha betegágyas asszony ágyában férfi ül, a tej átmegy e férfi emlőjébe.

Nem jó a kicsi gyermeket magára hagyni, kivált, ha keresztleletlen, mert a szépasszonyok kicserélik, azért a gyermek fejéhez vesszőt, holtshenet és imakönyvet tesznek.

Mikor a kisgyermeket oltani viszik a homlokát, bekenik holtshennel, hogy meg ne igéződjék.

Ha a kicsi gyermek bölcsőjét üresen rengetik, meghal.

Ha a szopós gyermek hat hónap előtt a tükörbe néz, meghódlík, holdkóros lesz.

Nem jó a kisgyermeket külön mosni, mert elmegy az esze.

Ha a kicsi gyermeket a tükörbe tartásák, a foga nem nő ki.

A megigézett kisgyermeknek a vízvetés után piros csepszet tesznek a fejére.

Ha a terhes asszony valamibe beletátssa a száját, megcsodálja, olyan lesz a gyermek, ha pedig valamit megkíván, el lesz a gyermeke.

Egy rongyba tégy foghagymát, holtshenet, pár szem borsot és kámfort, kösd a gyermek nyakába, s nem igéződik meg.

Ha megkeresztelt gyermeket az oltár bal részén viszik be, akkor hosszas életű lesz, ha jobbról viszik, minél hamarabb meghal.

Ha valamely asszonynak elsatnyult gyermeke születik, azt mondják, hogy a szépasszonyok kicserélik.

Azzal hozzák helyre, hogy az anyja és a komaasszony sütnek egy nagy peracet, és azon a gyereket háromszor keresztül dugják, azt a peracet elviszik valamelyik keresztútra, elköpdösik, és azt mondják, aki megeszi, arra ragadjon a betegség, melyet aggosságnak hívnak.

[ÁLLATOKKAL KAPCSOLATOS HIEDELMEK]

Amikor a tehén megborjuzik, a küszöböt ki kell fúrni, sőt, foghagymát, holtshenet és kenyérbelet kell beletenni, akkor a tejet nem tudják elvinni.

Ha prücsök költözik a házba, vereshagyma héját a tüzre kell hányni, s elköltözik.

Aki tavasszal legelőbb fehér bárányt lát, annak tető lesz az ingébe, aki feketét lát, annak bolha lesz a nyakába.

Az aratás befejezésekor csinált búzakoszorút a kötélgyűrűben kell megetetni újév napján, hogy a tyukok egy helyre tojjanak.

Két karácsony között az ólat bekötik, hogy nyáron a farkas ne tudja kinyitani a száját, mikor a juhokra megy.

Ha valaki a borjuzó bivaly vagy tehén előtt eszik, ez elveti a borját.

Ha a menyétet megkergetik, a marhát megmarja, attól pedig az megdöglik.

Ha akasztott emberről lopott ruhadarabot a marhák jászolóba tesznek, ezek mindig kövérek lesznek.

Tavasszal, midőn a marhát a főre engedik, egy láncot tesznek az istálló küszöb alá vagy a kapu köré, s azon hajtják keresztül azokat, mert akkor a marhát a vad nem bántja, jól hazatér, és jó erős lesz.

Ha a láncot összekapcsolják, a vad foga is összekapcsolódik, mikor a marhát meg akarja fogni.

Ha a tejesevényt idegen helyen kimossák, elfogy a tehen teje. A kisborjas tehennek a szarva közé egy rongyban fohagymát tesznek, hogy a tejet nehogy elvigyék.

A kenyeret nem jó késsel vágni a tejbe, mert attól a tehen csecse elhasadozik.

Ha a béka megszopja a tehenet, a tej vízzé változik, a tehen úgy bőgi a békát, mint a borját. Ilyenkor a tehen tőgyit békatekenővel megnyomogatják.

Mikor valamely háznál tehenet vesznek, akkor rozslisztból festével egy pogácsát sütnek a számára, és azt megszárazsák. Hogyha valaki a tejet elviszi, akkor a moslékjába ezt a pogácsát megáztatják, és vele megítatják, s egy sarjúból való gúzszt kötnek a tehen kötelére.

Amikor a tehen megborjúzik, nem szabad akkor nap a házból sem kiadni, mert a tehen tejét elviszik.

Hogyha a marha nem jól eszik, kutya kaporját kell tartani az istállóba, mindig jól fog lakni.

Mikor a tehen szaporít a fejére rongyba seprűágot, fohagymát, tömjént, holtstenet, régi könyvlapot kötnek, s fohagymával meghuzogatják a hátát, s mindent a mi körülötte van, ajtót, vályút kereszt alakba, hogy a tejet ne tudják elvinni.

Mikor valakinek tejet adnak el, akkor egy cseppet vissza cseppentenek, hogy a tejet ne tudják elvinni, az első fejés tejét a tehennek felnyalattják.

Mikor a tehen megborjúzik, nem jó a tejet vizen túladni, mert elviszik a tejet örökre.

Aki a tehénszopó békát elvágja, éjjel a hasára mászik.

Ha a tehenet a béka megszopja, ki kell cserélni a harangját, s nem ismeri meg.

Ha a tehen megborjúzik, a kicsi borjút gatyán vagy pendelyen bújtatják keresztül, hogy a tehen tejét el ne vigyék.

Ha a tehen tejét férfi vitte el, gatyát, ha pedig asszony vitte el, pendelyt nádpálcával addig pallnak, míg a gonosz ember odajön.

A borjúcska mihelyt meglesz, szalmával vagy szénával meg kell huzogatni, hogy jó étkes legyen.

Hogy a tehennek a tejét el ne vigyék, egy fejszét tegyen be a gazda a tűzbe, hogy legyen fél veres, s legelőbbször erre fejje rá a tehenet.

Ha a tehénnek a tejét elviszik, akkor annak, aki elvitte, a favágójáról szedjen forgácsot, ezt égesse le, s a szenét moslékba téve a tehénnel itassa meg, így visszajő a tej.

Ha a pásztor a talált patkót mindig a tűzben tartja, a marha erős lesz, mint a vas, s a medve nem bántja.

Ha a tehén tőgye megkövesedik, békateknővel vagy gatyafenékkal megnyomogatják.

Ha valamely állat vért hugyozik, veres hasú halacszkát élve tejben itass meg vele, s meggyógyul.

Ha akármiféle állatnak holdfogytán fia lesz, mind megdöglik. Ha a bivalat gyűrűfával ütik, megdöglik.

Aki svájcer (*tarka*) marhát tart, száraz betegségbe esik.

Ha a tehéntől a tejet el akarják vinni, egy hónalj szénát kérnek a gazdától, s ha ad, akkor annak felét, aki kéri, megeteti a tehénnel, s más felét összeguruzsolja, és a jászol alá szegezi, amíg az a szénacsomó el nem rothad, addig nem lehet a tejet visszavinni.

A disznót mikor megölik, annak a fő hurkáján apró csomók vannak, ezt megolvassák, s azt mondják, annyi kalongya gabonája lesz abba az esztendőbe.

A disznót nem szabad seprűvel ütni, mert megsoványodik.

A disznót nem szabad rostából etetni, mert a húsa megborsószik.

A disznót holdtöltére nem jó megölni, mert a húsa megnyüvesedik.

Mikor a disznó nyüves, akkor a végelébe terpentínát öntenek, s akkor a nyüveket mind elhullatja (a töklapile is jó).

Hogyha a disznó megnyüvesedik, úgy múlik el, hogyha egy vénasszony estefelé, midőn a disznónak enni visznek, sertét huz a hátából, s magában tízig így olvas: egy, nem egy, kettő, nem kettő, stb. vagy a guruzslóasszony a disznót eltöpdösi ilyen szavakkal: sohase láttam, sohase lássam. Azt mondják, hogy elmúlik.

Ha a disznót újságra ölik meg, a szalonnája megnyüvesedik.

Ha a disznó megnyüvesedik, a keresztútról port hintenek a sebbe, s azt mondják: annyi nyű maradjon ebbe a disznyóba, valahány prókátor megidvezült.

Ha a kicsi csikóval megetetik a lépit, györös lesz.

Ha lópatkoláskor a veres patkóra nem köp rá a kovács, a lónak baja lesz, eltörik a lába.

Ha a ló szőrét fényessé akarják tenni, akasztott ember kéz vagy lábujját levagdalgják, s rongyba kötve a lovat ezzel dörgölik; az akasztott ember gúnyjának egy darabja is jó.

A lovak elébe az istállóban fokhagymával töltött lófejet tesznek, hogy a szépasszonyok elkerüljék.

Ha a ló farkát holdtöltére vágják le, nem nő meg.

Ha az akasztott ember harisnyáját ellopod, s a lovak elé a vállúba bele-szegezed, a lovak mindig kövérek lesznek.

Ha vénasszony pendelyéből egy darabot a lovak vályújába szegzel, a lovak meghízhatnak, a vénasszony elszárad.

A tavasszal először látott pipe csuporba téve, s a válú alatt elásva és megdöglesztve, azután megszáritva, porrá törve, s így a vállúba szórva a lovakat kövéren tartja.

Ha valaki tyukot akar ültetni, s azt akarja, hogy mind tyukok legyenek, akkor a tojásokat előbb tegye férfi kalapba, s fészekbe rakáskor ezt mondja: falu végén sereg leány, csak egy legény közte.

Ha a tyúk nem akar kotolni, kovászt adnak neki.

Márciusban csórén az életet kerüld meg háromszor virradatig, akkor a baromfiakat az ölyv nem fogja megenni.

Tyukokat nem kell jókor kiereszteni, mert az ülü elviszi.

A tyukot akkor jó felvenni a tojásról, mikor az ember jól van lakva, mert a csürkék csápogók lesznek.

A tyukot akkor ültetik meg, mikor kijönnek a templomból. Tyukültetéskor füz barkát ne vígy a házba, mert a csürkék nem kelnek ki.

Aki Szent György nap előtt gyíkot lát, simogassa meg, szerencséje lesz.

Ha a gólyának a fészket lehányják, meggyújtja a csúrt.

Ha valaki a medvétől megijed, medveszőrrel kell megfüstölni.

Az állatokat nem szabad seprűvel ütni, mert megszigorodnak.

Nyári estén nem jó hajadonfejt járni, mert a denevér elhordja a haját.

A tehén tógyét szennyes gatyafenékkal surolják, mikor megbornyúzik, hogy a tályog elmúlják.

Tavasszal, mikor a juhok kimennek a legelőre, a gazda láncot tesz a kapu alá, hogy azon menjenek a juhok keresztül, mert a láncsal a farkast köti meg, és így egész nyáron a gazda nem fél attól, hogy a juhokat a farkasok megeszik.

Kört csinálnak láncból, és a körben adnak enni, hogy a tyukok egy helyre tojjanak.

Ha a kakas az ajtóban, vagy az ablakkal szemben kikirikil, vendég jön a házhoz.

Akinek a béka a fogait elolvassa, mind elhullatja a fogát.

Ha a kígyókat csomóba látjuk, piros selyemkendőt kell leteríteni, és gyémántot fújni.

A macskát nem jó megverni, mert a marha beteg lesz.

Ha a gólyák jókor eljönnek, jó meleg nyár lesz.

[NÖVÉNYEKHEZ, NÖVÉNYTERMESZTÉSHEZ KAPCSOLT HIEDELMEK]

Ha mákot vetsz, nem szabad szólni egy szót sem, mert a mákok mind pici fejűek lesznek.

Ha azt akarod, hogy jó búzád teremjen, a temetőből végy földöt, és hintsd a búza közé.

Ha Gyertyaszentelőkör sár van, széna és szalma szükség lesz.

Ha Vízkeresztkor a papot a házból az utcára elkíséred, nagy kendered lesz.

Hogy a búzát a madár ne verje el, estefelé a földet csórén meg kell kerülni, vagy pedig hegyes fába rákot huznak, és azt a búza közé kell feltűzni.

Hogyha az uborkavirágot a keresztútban elhintik, aki azon először keresztülmegy, annak nem lesz uborkája.

Mikor sok mogyoró van, jó termés lesz.

A gyümölcs bújában repedezik meg, aki az illetet megeszi, az is bús lesz.

Mikor az erdőről fát visznek haza, a szekérbe alul két mogyoróágot tesznek keresztbe, hogy a fa tovább tartson.

Mikor a káposzta palántát eszi a bolha, régi káposztalével, mézporral vagy hamuval meghintik.

Az uborkamagot lóganyélébe vagy tejbe megáztatják, hogy hamarabb keljen ki.

Mikor a hagymamagot elvetik, szalmapilivel meghintik, hogy a bogarak meg ne egyék.

Ha a fa nem terem, kővel rakd meg a kövét.

Ha a fák éppen holdújságkor virágzanak, bő termés lesz.

Ha Pál napja tiszta, jó áldás, ha ködös, rossz termés lesz.

Ha télbe nagy hófúvás van, jó árpatermés lesz.

Ha a gabonát madarak verik, hajnali harangszó előtt két órával vigyél egy hát földet a temetőből, úgy hogy vissza ne néz, ne szólj egy szót sem, senkinek ne köszönj, szórd azt a gabonád közé, a madarak elkerülnek.

Ha újságra rakják el a zöldséget, elrothad (holdújság).

Ha Őszentendő estéjén égetett szénből tesznek a búza közé, nem lesz üszöges.

Ha a kenyeret a kemencében hétszer megsütik, amikor hetedikszer sül, akkor megszólal.

Ha a kürtő lyukán a bagoly megszólal, akkor halál lesz.

[GYÓGYÍTÁSOK, BETEGSÉGEK MEGELŐZÉSEI]

Ha a gonosz kutya meg akar marni, állj négykézláb, s nem mar meg.
Akit a kutya megmar, azt a kutya szőrével kell megfüstölni, és így meggyógyul.

Ha az első dörgést hallod, feküdj le a földre, hengeredj rajta, nem fog fájni a hátad.

Ha fáj a füled, koporsószeeggel vakard meg, és meggyógyul.

Vízfolyással ne tedd egy irányba az ágyadat, mert a víz elviszi az eszedet.

Aki a csillagokat megszámolja, sümölcs lesz a kezére.

Forgószebbe ne köpjél, mert félremegy a szájad.

Ha valakinek falatka lesz a nyelvére, elmúlik, ha ezt mondja: Falatka lett a nyelvemre, hakele, makele, holnap szálljon csórról csórra, házról házra, szökjön a papné karjára; vagy: fakele, makele, falatka szökött a nyelvemre, szökjék a papné fenekére.

Akinek a torka fáj, fehér kutya ganéja színmézbe téve meggyógyítja, ha megissza.

Sárgaság meggyógyítására édeslapi gyökerét teszik tejbe, s azt itatják, továbbá fekete tyúk ganéjából fehérséget vesznek, azt pálinkába teszik, s azt itatják.

A vérkelésre laposmentát és keserűlapit tesznek rá.

Kinek árpa lesz a szemére, nézzen olyan kútba, amelyet még sohasem látott.

Akit a hideg ráz, vagy holdkóros, arra az anyja öntessen vizet a kürtön keresztül, a betegség arra megyen, aki a vizet öntötte.

A szemfájást patakvízzel, a fejfájást pedig ecetes vízzel és tormalapival kell gyógyítani.

Akinek a torka fáj, igyék gázt.

Aki odavizel, tüzes serpenyővel kell megverni.

Ha valakinek árpa lesz a szemére, vessen kútba háttal állva, keresztbe két szem árpát, akkor elmúlik.

Mikor valaki köhög, akkor fodorkát, borsmentát és egérfarkú fűnek a virágját megfőzik, s azt megitatják (a málé leve is jó, forrón).

A vérhas ellen a somot ürmös borban megfőzik, s azt megisszák.

Mikor valakinek a füle fáj, Boldogasszony rózsáját csavarnak a fülébe, vagy megtörik, pálinkába teszik, s azt a fülébe töltik. Mikor valakinek a foga fáj, akkor sós tárkonyt tesznek reá, és avval megvontassák.

Ha a kutya szelel, és lekacagják, azt mondják, hogy megebsemergesedik.

Mikor a szemedén árpa van, akkor vess a kútba 3–9 árpaszemet, s mondd ezt: Sohase lássam, sohase lássam, akkor kelj ki, mikor én a kútból kivesszek, Uram Jézus, hallgass meg engem.

Ha a szemed fáj, római gállickő vagy a vizeleted meggyógyítja.

Ha a torkod fáj, lenge hamut és sült marhaganét köss reá.

Aki vérbe esik, lóposzogót pálinkába tesznek, s azt megitatják.

Ha az ember betegség helyét a saját testén meg akarja mutatni, mindig azt mondja: Kőhöz legyen mérve, mert különben a betegség átragad.

Mídon valaki olyanról beszélnek, akit rossz szél ért el, meg kell köpdösni, mert a betegség átragad.

Ha valakit rossz szél ért, és felbukik, alóla a földet egy singnyire felásák, s azt a vízbe szórják, azt mondván: Ezen földdel vidd el N. N.-ról a betegséget.

Aki náthás, ha férfi, nővel, ha nő, férfivel, csináltasson papírból egy zacskót, fújja abba az orrát, vesse el azt a legközelebbi keresztútnál, aki azt felveszi, arra ragad a nátha.

Akinek árpa lesz a szemére, szembe áll egy más ember véle egy sarlóval, s mondja: „Árpa én téged learatlak, megszáraztlok, boglyába raklak, hazaviszlek, csőrbe raklak, kicsépellek, zsákba teszlek, malomba viszlek, megőröllek, haza viszlek, megszitállak, megdagasztlok, megsütlek, megeszlek.” Ezt háromszor ismételve a szemén levő árpát a hideg sarló lapjával megnyomogatja, s elmúlik.

Aki sárgaságba esik, vad izsópot szednek a mezőről, és borba teszik, hogy a bor vonja meg, s azt megissza.

Akit hideg lel, oleander lapit megszárazasszák, azt megfőzik, pálinkába teszik, és azt megisszák.

Akinek a szeme fáj, tiszta rajmézet cseppentenek a szemébe.

Aki Szent György napja és pünkösöd között havasi gyíkot két ujjával, úgymint hüvelyk és nevetlen ujjával megöli, s avval a két ujjával, akinek a toroka fáj, megvonogatja, a toroka meg fog gyógyulni.

Akinek a foga fáj, bölénmaggal megfűstölük, és a fogfájás megszűnik. Hideglelés ellen egy öregasszony kerülje meg a sod lábát éjjel 12 órakor 3-szor, s kiáltsa: Éj urak, éjasszonyok, N. N.-t a hideg leli, segítsetek rajta.

Ha a gyermek a disznó véghurkáját megeszi, nem vizeled oda.

Ha valaki szemétdombon sokat jár, megkelésesedik.

Ha a kígyó valakit megmar, gondoljon arra, aki tud reaolvasni, s elmúlik a dagadás, ha pedig hamarabb iszik vizet, mint a kígyó, nem hal meg, hanem a kígyó döglük meg.

Ha a gyermek hurút, akkor az ágy négy szögletébe és közepébe fohagyomat kell tenni.

Kinek a szemén árpa van, egy árpakalással megkeresztezik, s ezt a csepegő alatt elássák, ahogy az eső azt onnan kimossa, úgy múlik el az árpa.

Mikor valaki megfeketedik, lóganyét csavarnak a szájába.

Ha valakinek a feje fáj, káposztalapival ragassza be a fejét egészen.

Ha betegség van a háznál, süss egy rozsperecet, ennek közepébe tégy egy kotlott tojást, üsd át egy orsóval, s tedd a keresztútra, aki előbbször átlépi, vagy meglátja, arra ragad a betegség.

Ha a hideg lel, végy négy krajcárért rézolatjat, kend be vele a hátad, s tüzzel süttess be, és igyál két krajcár érő sózott borsot pálinkában.

Ha a hideg lel, fogj egy békát, köss cérnát a lábára, s csapd el a vízben, hogy vigye el a hideget.

Akit a nyavalyatörés elér, aki legelőször meglátja, öntse le a vízzel, s többet nem éri el.

Ha a fedőről eszik valaki, feledékeny lesz.

Aki odavizel, tojást mézzel össze kell keverni, s azt megetetni vele.

Ha az embernek a foga fáj, először a bal lábára huzza fel a csizmáját.

A tyúkszemet a pipában lerakodott mérges füsttel kell megkenni.

Ha szemölcsöd van, dörzsöld meg szalonahéjjal, s azután ezt ásd be az ereszbe, mire az elrohad, a szemölcsöd is elmúlik.

Aki sárgaságba van, veres murkot vágjon ki, s vizeljen bele, igya meg.

Hideglelés ellen ecetbe csavart lóganyét itatnak.

Torokfájás ellen főzött zabszalma levét cukorral megisszák.

Ha valaki tyúkvakságot kap, álljon a tyúkok alá, tapsoljon, kukorékoljon, s elmúlik.

Ha valaki a bikát jól meg nem üti, akkor éjjel rea mászik, s ettől megvarasodik.

Aki odavizel, egyék főve disznóepét.

Orrviszketegség ellen valaki a betegnek körmét súrolja össze, s mondja ezt háromszor: „Tető tūr, tető tūr, megfőzlek, megsütlek, eltakarodj innen, s menj oda, ahonnan jöttél.”

Mikor valaki belefül a vízbe, fehér kenyeret vagy palacsintát hánynak a vízbe, s az oda megy, ahol a halott van.

Akinek szemölcs van a kezén, hogy senki ne lássa, mártsa a kezét egy kártya vízbe, azután szopja be a két gyűrűsujját, a szemölcs elmúlik.

Vagy pedig hánynak egy marék borsot a fején keresztül a kútba, s mondja ezt: „Akkor legyen szemölcs a kezemre, mikor én a kútból kivesszlek.”

Ha valaki tavasszal, mikor az első mennydörgést hallja, a földön hengereg, nem fáj a háta.

Ha valakit a hideg ráz, üljön a kémény mellé, és a kéménytetőre mászon fel egy ember, öntse le a beteget vízzel, s meggyógyul két hét alatt.

Mikor azt akarja, hogy két ember vesszen össze, azon helyről, ahol kutyák verekedtek, port kell felszedni, és az illető emberekre kell szórni.

Tavaszi első napján háttal kell kijönni a szobából, és akkor nem barulnak meg.

Mikor tavasszal az első mennydörgést halljuk, rögtön le kell feküdni háttal a földre, és akkor nem leszünk hátfájósak.

[DÉMONOKKAL, ROSSZ SZELLEMEKKEL, SZÉPASSZONYOKKAL, BOSZORKÁNYOKKAL KAPCSOLATOS HIEDELMEK]

Mikor a forgószelel fúj, s elviszi valakinek a kalapját, nem szabad felvenni, mert elviszik a szépasszonyok.

A boszorkányok kereken, guzsalyon, seprűn vagy disznón járnak.

Ha gyermek sötétben az ablakon kinéz, a szépasszonyok elveszik a szemevilágát.

Ha a gyermek egyedül marad, vesszőt kell mellé tenni, mert különben a szépasszonyok kicserélik.

Ha Szent György napján a melegre kifekszel, akkor a szépasszonyok elviszik az erőt.

A gonosz lélek az embert az ágyban megnyomja, mikor alszik.

Brugó, az ördögök és boszorkányok királya a kicsi gyermekeket elrabolja, hogy ördögök legyenek.

A szépasszonyok előzésére húsvét éjjelén, 12 órakor csipkeágot tesznek a kapufélfára.

A szépasszonyok fonalát, ha valaki elszakítja, azt azon éjjel a szépasszonyok a kürtön keresztül kiviszik, és meghordozzák.

A faluban van egy olyan fehérszép, hogy a halottakkal beszél éjszakánként, s bármit izennek a halottak, megmondja.

A háznál guruzsa békát nem jó megütöni, mert meghal.

A boszorkányok éjjel egy kenőccsel megkenik magukat, s olyan gyorsan repülnek ettől, mint a gondolat.

Ha az istállóajtót bekenik fokhagymával, a szépasszonyok nem járnak oda.

A vénasszonyok az ágyukban fokhagymát tartanak, hogy az ördögök ne mozgassák.

Ha a forgószelelbe bicskát dobnak, az éle kitörök, s a bicska az anyjába fog esni.

Szent György napja előtt nem jó kint aludni, mert a szépasszonyok meghurcolják.

Mikor a réten a föld reped, ott a szépasszonyok járnak.

Ha valaki forgószelelbe jut, szorítsa a tenyerébe a hüvelykujját, hogy a szépasszonyok az erejét el ne vigyék.

Aki a kemencelyukhoz fekszik, a szépasszonyok megnyomják.

Ha valaki Szent György nap előtt a földre fekszik, a szépasszonyok félre nyomják a száját.

Ha valaki a személdombra ül, éjjel meglátja a szellemeket.

Ha az állat reggelre nagyon meg van izzadva, a szépasszonyok megnyomták.

A lovaknak a haját igen sokszor befonják a szépasszonyok, s azokat egész éjjel táncoltatják.

Ha a gazda az istállóban lámpát gyújt, nem lát semmit, csak a ló meg van izzadva, hogy egész habba van, s a haja be van fonva, ilyenkor a lovat fokhagymával megkenik, s a fülébe is egy fokhagymát tesznek.

A tehennek a tejét leginkább úgy viszik el, hogyha idegen ember megy az istállóba, és megfeji, nem sokat, elviszi, és az ő tehenével megitassa.

Ha valaki élő békát tart a háznál, hogy szerencsés legyen, evés előtt mindig egy kávéskanál ételt és italt kell adjon észrevétlenül, mert ha nem, a boszorkányok megtáncoltatják.

Ha valakit megcsináltatnak, annak a rongyát elviszik, és úgy megcsinálják, hogy csak az tudja levenni, aki megcsinálta, még mozdulni se tud.

A lidércekről azt tartják, hogy azok egy rossz odvas fában laknak, és midőn az ember odaközelít, nagy tüzet fú reá, kirepül onnan, és az eget megvilágítja.

Igézés ellen:

Az ember vagy állat izzad, bágyadt, alszik, hever, nem kapja a helyét, nyugtalan. Vízét vetnek ilyenkor. Vízvetéskor ezt mondják: „Vízét merítetek, és vizet vetek, mint Mária vizet vetett az ő áldott szent fiának a Jordán vizéből, az Atyának és Fiúnak és a vigasztaló Szentléleknek nevében.” Most arra a helyre, ahova a vízzel telt edényt tenni akarja, egy késsel keresztet huz, elmondja a Mi Atyánkot, s e szóknál: azonképpen itt a földön is, egy szenet belevet a vízbe. A Mi Atyánk végén a második szenet dobja be, mindig az Atya, a Fiú és vigasztaló Szentlélek nevében. Most elmondja az Üdvözlégy Máriát, s ennek végén a harmadik szenet veti utánna a vízbe. Most mondja a Hiszekegyet, s e szavaknál: eleveneket és holtakat, a negyedik szenet veti, a Hiszekegy végén pedig az ötödiket, mindig az Atya, a Fiú és vigasztaló Szentlélek nevében. Ebből a vízből a beteg szájába öntenek, azzal megmossák, s ezt mondják: „Sok szem látta, megigézé, Krisztus halála meggyógyítá, ezen igézések rólad elmenjenek a magas kősziklába, az oroszlánok szájába, az Atyának, Fiúnak s vigasztaló Szentléleknek nevében, ámen.” A beteg ember vagy állat jobban lesz.

Némelyek csodálatos alakban látják, récelábbal, emberfejjel, midőn a fehérnéptől ment el, mihelyt az ajtón kiért, azonnal a tüzet okádni kezdi, s

az égés az egész falut megvilágítja. Rendesen midőn repül, vagy cseberrúd alakban vagy gyűrű alakban látják.

A szépasszonyok éjjel elmennek az ember ablaka alá, s olyan hangon, mintha az apja hívná az embert, szólítgatják: gyere ki fiam, mert anyád meghalt. Aki erre kimegyen, azt felviszik a levegőbe, és ott táncoltatják mindaddig, amíg az Isten nevét nem említi, akkor leeresztik a földre, de meg is hal.

[CSODÁS LÉNYEKKEL KAPCSOLATOS HIEDELEMTÖRTÉNETEK]

Egy embernek volt két lova, s mind a kettő minden éjjel megizzadt. Egyszer megy az istállóba, s visz egy guzsaly csepüt, hát a lovak úgy megvannak izzadva. Az ember a vasvillát beleütötte az istálló közepébe, erre mint két kicsi báránka, ott áll valami a vasvilla mellett, megszólal az egyik, s azt mondja, hogy ne ölj meg ember, mert nem jövök többet ide. A ember azt mondta, hogyha ide jötök, hát be kell fonjátok ezt a seprűt, de most megengedek, vigyen az Isten, s avval eltűntek, többet nem is menek oda soha.

Egyszer egy asszony elment a fonóba, s mikor ment haza 11 órakor, hát valami tiszta feketében előtte áll, meg is fogta, és elkiáltotta magát, hogy jaj Istenem, a fekete alak erre azt mondta, köszönd, hogy Istent említettél, mert most itt a nagyanyád, aki meghótt, megölt vóna, s avval nagy surrogással eltűnt.

Egy ember beledobott a forgószélebe egy bicskát, és utazása közben beszállott egy öregasszonyhoz, hát látja, hogy ott a bicskája. Kérdi, honnan kapta a bicskát, úgy beszél el, hogy mikor ő forgószél volt, valaki azt az arcájába dobta.

Egyszer egy embert éjjel a boszorkányok elvittek egy más faluba, s mivel Istent említett, ott letették, s reggel vissza kellett jöjjön.

Egy asszonynak nem volt tehene, elment egy karóhoz, beledugott két fácskát, s tejet fejt belőle. Amint ezt egy ember meglátta, és odament, az asszony seprűre ült, s elment.

Egy asszonynak meghalt a nénje, s ez mindenét másra hagyta, erre az asszony felfogadta, hogy utána Isten nevében a szegényeknek soha sem ad semmit. Egyszer egy Húsvét napján megyen haza az asszony, hát látja, hogy a meghalt nénje a padláson kucorog, s a malomfogakat hányja le. Az asszony megijedt és sikoltozni kezdett, de a nénje azt mondta, ne félj, a gyermekeddel akartam csudát tenni, de a macskádon tettem. Akkor keresik a macskát, hát a pest alatt úgy fel van fújva, mint egy kártya, s meg van dögölve. Azután adott a nénje után is, Isten nevében.

Egyszer a Feketeügy mellett éjjel egy kocsist, mintha a gazdája hivta volna, kiszólnak az istállóból. Mikor kiment, egy fekete ló a hátára kapta, a levegőben Lécfalvára vitte, ott amikor Istent említett, a mezőn úgy ledobta, hogy keze, lába eltörött, s örökre csonka maradt.

Barátoson a meghalt pap, kinek fehér lova az ő halála napján megdőgött, ezen a lovon tiszta fehérben éjjel kijár a kapujáig a temetőből.

Egy öregasszony mikor még kisleányka volt, Telekről elindult az apjával Sepsiszentgyörgyre. Az úton előttük tarka lovakon szép huszárok mentek, mikor erre az apját figyelmeztette, az Istent említett, a huszárok, akik kísértetek voltak, azonnal eltűntek.

Egy fiatal asszonyt az anyósa, akivel összeveszett, amikor a fonóból hazafele ment, felkapta a levegőbe, ott meghordozta, s a Feketeügybe is belemártotta, ettől fogva a fiatal asszony szája örökre félrement, s ezt csak hódta napján merte lemondani.

Egyszer egy kocsis látja, hogy a társa napról napra szigorodik, s észre is vette, hogy éjjel sokszor nincsen odahaza. Meglesi, hát látja, hogy éjjel egy asszony egy féket a fejébe vág, ráül, és ellovagol vele. Másnap megint jön az asszony, de most a kocsis kikapta az asszony kezéből a féket, éppen mikor a társára akart vágni, s visszavágta az asszony fejére. Most a kocsis a lóvá változott asszonyra felült, elvitte a kovácshoz megvasalni, s azután elbocsátotta. Másnap a kovács felesége nagybeteg lett, s mikor az ura kérdezte mi baja, megmutatta a megvasalt kezeit és lábait. Hát a boszorkány éppen a kovács felesége volt, a patkókat ugyan lehúzták, de az asszony meghalt.

Szent György nap éjjelén tövist vagy csipkét tesznek a kapura, hogy be ne mehessen a rossz szellem. Azt mondják, a boszorkányok vénasszonyokból lesznek, és a másvilágon kígyókkal, békákkal járnak, seprűnyélen, a boszorkánygyűlést kősziklában tartják éjjel 12 óráig.

Akit a másvilágon emlegetnek, az hal meg, s mindenkinek, mikor megszületik, van egy szál gyertyája, melyet megszületése után meggyújtanak a boszorkányok, és amikor el akar fogyni az élet gyertyája valakinek, a boszorkányok azt emlegetik, és a gyertyát kioltják. Akkor, akit emlegettek, meghal; ha vénasszony, akkor boszorkány lesz belőle.

[KINCCSEL, MEGGAZDAGODÁSSAL KAPCSOLATOS HIEDELMEK]

Aki este az ajtó felé seperget, az a vagyont kisepri.

Mikor valaki a kútba visszaönti a vizet, azt mondják, a szerencsáját elöntötte.

Ha valakinek fiatal korában a haja megfehéredik, annyi pénze lesz, hogy rajta is hálhat.

Az elejtett pénzre azt mondják, hogy az biztosan elkel.

Szent György nap előtt tíz-tizenkét nappal meg kell fogni egy zöld békát, amelyik fiatal, ezt egy cserép csuorba kell beletenni, amelyen kilenc lyuk van fúrva, ezt megint egy piros hangyabolyba kell tenni, úgy, hogy mihelyt betakargatta az illető, rögtön fusson, mert ha a béka sikkantását meghallja, rögtön megsüketedik. Ha pedig szerencsésen elmegy, Szent György napján, mikor délben a tizenkettőt üti, akkor emelje fel a csuprot, és az alatt megtalál egy kis csontgereblyét és egy villát. Ezt akkor a kalap bélésébe a már előre megvágott lyukon a bélés alá teszi, és ott hordja. Akinek a vagyonát meg akarja szerezni, azt először a gereblyével megvakarja, s azután a villával megszúrja, de csak éppen megérinti, hogy az észre ne vegye. Mikor az meghal, a vagyon mind hozzászáll, ha pedig nem akar addig várni, akkor három hétig minden hetedik nap elmond egy imádságot, s akkor a vagyon mind átmegy hozzá úgy, hogy az illető észre sem veszi.

Aki a földben sok pénzt lel, az megfélszegedik.

Szent György napján álló délben vagy este pénz gyúl ki a földben.

Aki tavasszal az első békát meg nem üti, nem lesz szerencséje.

Ha az asszony azt akarja, hogy az ura vagy a fia szerencsések legyenek minden lépésükben, valahányszor kimennek a kapun, öntsön mindig egy csuor vízzel utánuk.

Ha valaki patkószöveget tesz a harisnyaszíjába, az szerencsés lesz, és a pattanások sem járnak.

Aki egy akasztott ember kötéldarabját magánál hordja, minden dolgában szerencsés lesz.

Aki Nagypénteken hal meg, akármilyen bűnös, megidvezül.

Nagypénteken, aki a házból kimegy, s meglát egy asszonyt vagy leányt jókedvűnek, nagy szerencsétlenség éri.

[A HALÁL HIEDELEMKÖRE]

Ha valaki meghal, a mellére sarlót kell tenni, akkor nem dagad meg.

A kihuzott fogait mellé kell tenni, mert különben utána jön.

Az agyonütött ember állat képében hazajár.

Ha az ember feleségével együtt akar meghalni, akkor minden esztendőben 12 pénteken kell böjtölni.

Több ember többször látta, hogy a halottak hazajárnak.

Többen látták halott apjukat megjelenni, amint nagy pipájukat a kertre feltéve pipáztak.

Ha a meghalt embernek vagyonát életében igazságtalanul elvették, minden éjjel 12 órakor addig jár vissza, míg vagyonát az utódainak vissza nem adják.

A halott ember mellé oda kell tenni, amit ő meghagy, mert nemsokára utána jön, s hazajár.

Temetőben sirokról növényt, virágot le ne szakassz, gyümölcsöt ne egyél, mert álmodban a halottak megjelennek.

Ha a beteg álmában új halottat lát, az elviszi.

Hogy a halott haza ne járjon, a sirra festékkal egy keresztet kell huzni.

A meghalt ember lelke egy évig hazajár.

Ha valaki más ember nyomába lép, meghal.

Ha a halott ember lábát vagy kezét megfogod, nem fogsz vele álmodni.

Új kenyér sütéskor, ha valaki a háta megett a nyaka körül fordított kézzel befal, abban az évben nem hal meg.

Ha az üstökös csillag a nap felé fordítja farkát, és elhalványodik, akkor világ vége lesz.

Ha a kutya a ház ajtaját vagy alját kaparja, a családból valaki meghal.

Ha a tyúk kezd kikirilni, akkor halál lesz.

Ha két személy egyazon szót eccerre mondja ki, paphalál lesz.

Ha valaki jeles nap leesik, azt mondják, hogy abban az évben meghal.

Ha a házban megroppan a bútor, meghal onnan valaki.

Ha 13-an ülnek az asztalnál, rövid időn belül meghal valaki közülük

Ha valakinek az ujjja hegyei megsárgulnak, valamelyik rokona meghal.

Mikor a kapu vagy kapuláb kidől, valaki meghal a háznál.

Ha felálláskor a szék eldől, bajt vagy halált jelent.

Nem jó az új inget kimosás előtt felvenni, vagy újonnan vett ruhát pén-
tek napon felvenni, mert betegséget vagy halált jelent.

Ha egy csillag lefut az égről, meghal valaki.

Ha a ház megreped, halál lesz.

Ha valaki udvarán a kazal fa leomlik, meghal valaki a háznál.

[ÁLMOK, ELŐJELEK]

Ha méhvel álmodol, tűz lesz.

Ha galambbal álmodol, levelet kapsz.

Álmodban húst látni betegség, lovat látni szél, zavaros vizet betegség, tiszta vizet egészség, cigányt jószerencse, árvizet égés, tarka lovat szerencse, szilvát látni szerencsétlenség.

Ha újházas ember fekete disznóval álmodik, ahányat lát, annyi év múlva meghal a felesége, ha zöld füvet lát, boldogul élnek.

Ha a disznó álmodban nagy szemü törökbúzát eszik, és sokat, nagy és sok pénzed lesz, ha kicsi szeműt, kevés és apró pénzt kapsz.

Álmodban gyümölcsöt látni keserűség, farkast halál, disznót vendég, tetűt szégyen, virágot kár.

Ha valaki álmában zavaros vizet lát, betegség lesz.

Ha valaki álmában tojást lát, eső lesz.

Ha valamely lakásban valaki először hál, olvassa meg a gerendákat, s ami álmot lát, az beteljesedik.

Ha álom közben felébredsz, fordítsd meg a párnádat, akkor, akivel álmodtál, meglátod, s az álmot sem felejtet el.

Ha valaki álmod lát, az ablakra ne nézzen, mert elfelejti.

[SZERENCSE, SZERENCSETLENSÉG MEGJÓSOLÁSA]

Ha a nyúl a faluba befut, égés lesz.

Ha a szarka csereg, vendég jön, amerre billeg a farka, arról jön.

Sárgalábú tyukot nem jó a háznál tartani, mert bajt és betegséget hoz.

Ha valaki marhával a vásárba indul, s fehérréppel találkozik először, annak nem lesz szerencséje, ha emberrel találkozik, szerencséje lesz.

Ha valamely vadállat fut előtted keresztül az úton, nem lesz szerencséje.

Ha a kakasok összekapnak, vendég jön.

Ha az ember piros kakast lát, valami épülete elég.

Hogyha macska vagy kutya kidöglük a háztól, akkor valami szerencsétlenség lesz.

Jószerecse: tojást hó, gabonát sirás, bivalat betegség, boltba járni verést, égést meleg idő, ugató kutyát gyalázat, békát hideg, lovat szél.

Ha a kezed fején bolhát fogsz, levelet kapsz.

Aki útközben üres kártyát talál, nem lesz szerencséje.

Ha újholdkor krajcárt mutatsz a holdnak, egész hónapban pénzed lesz.

Mikor a fejrevaló ruhának a kisebb felét teszik kívül, vagy a ruhát fordítva veszik fel, azt mondják, megcsalnak valakit.

Ha az ajtón kiindultál, s visszatérsz, nem lesz szerencséd.

Mikor a szikra kipattan a tüzből, vendég jön vagy harag lesz a háznál.

Ha a tüzből kipattanó szikrát megsózzák, akkor, aki legelőször a házba bejön, meg kell vakarja az inát, s kacagva jó be.

Ha a füled cseng, hírt hallasz.

Ha a bal fül, jó, a jobb fül pedig rosszhírt jelent.

Aki eltalálja, melyik füled cseng, jó barátod, aki nem, rosszembered.

Ha a tűz dorombol, vendég jön.

Ha a baltenyered viszket, pénzt kapsz, ha a jobb, pénzt adsz ki.

Ha tavasszal sárga virágot viszel először a házba, akkor a tyukok nem fognak tojni.

Ha az embernek az ina viszket, a pokolban lakodalom van.

Ha a kisgyermek folyton az ajtó felé mászik, vendég jön.

Ha a vásárba menő ember először cigánnyal találkozik, szerencséje lesz.

Ha valakinek pere van, fordítsa ki a gúnyját, akkor megnyeri.

Ha valakinek viszket az orra, bosszúsága lesz.

Ha valakinek jobb szeme viszket, sirást érez, ha a bal, örömet. Amikor az ember megyen valahova, az asszony ne szóljon utána, mert nem lesz szerencséje.

Este a vizet nem jó kiönteni, mert annak elvész a szeme világa.

Este a szemetet nem jó kivinni, mert a szerencsét is kiviszik.

A halottat nem jó a határon vinni keresztül, mert elveri a jég.

Ha a tűz burungoz, akkor veszekedés lesz a háznál.

Ha az ember pénteken tüsszent, akkor nagy bosszúsága lesz.

Hétfőn nem szabad semmit kiadni az életből, mert akkor az egész vagyton elpusztul.

Ha a holdnak udvara van, háború lesz.

Ha az ajtó magára kinyilik, vendég jön.

Azt tartják, kinek hány fehérség van a körmén, annyi évig él.

Ha valaki a tenyerét nézi, azt mondják, hogy beszélük őt.

Jó a seprűt éjjelre ledőjtetni, mert jobban lehet aludni.

Ha a füled ég, dicsérnek.

Ha csuklasz, emlegetnek.

A fakanalat nem jó mosatlanul éjjelre a fazékban hagyni, mert az ördögök esznek vele, s nem lehet jól aludni.

Ha üstökös csillag jelenik meg, akkor világ vége lesz, vagy pedig akkora eső, hogy az emberek mind elpusztulnak.

A 13-as szám mindig szerencsétlen.

Péntek napon ne indulj semmi dologban, mert nem lesz szerencséd.

Ha tavasz első napján az ember háttal megy ki az ajtón, nem süti el a nap.

Mikor tavasszal legelőször szántani megy a gazda, az eke kormányára ragadt földet hazaviszi, udvarán elhinti, mert azt tartja, hogy a békák az udvarán nem járnak.

Ha szenteletlen pimpót visznek a házba, a tyúk nem költ, vagy béka lesz a házba.

Ha pipára gyújtáskor a gyufa pattog, pénzt kapsz.

Ha a kakasok összekapnak, vendég jön a házhoz.

Ha reggel jobb lábbal lépsz le az ágyból, szerencséd, ha ballal, bosszúságod, károd lesz.

Ha valaki az ajtón beesik, szerencsés lesz az odamenetelben.

A talált patkót azért szegzik a ház alsó padlására befele, hogy a pénz ne vigyék el.

Nem jó a kaput úgy csinálni, mert a szerencse elmegy.

Mikor a juhász kavarja puliszkát, ha be nem hajtja a szenet az üst alá, elveszti a juhokat.

Aki egy tükröt eltör, annak 7 évig nem lesz szerencséje.

Ha a tükörben sokat nézed magad, az arcod megfeketedik, és meghámlik.

Ha felakasztott ember kötelét a derekadon viseled, mindig sok pénzed lesz.

Viszket a talpam, táncot érzek.

Ha a pók az ajtón befelé mászik, vendég jön.

Ha a guzsallyal ütik az embert, nem nő bajusza.

Ha útközben fakó lovat találsz, szerencséd lesz.

Nem jó az ajtó mellett két seprűt tartani, mert harag és veszekedés lesz a háznál.

Ha a szomszéd háza ég, huzz fel egy kenyeret a házad szarvazatára, s elkerül a tűz.

Halász, vadásztól, ha azt kérdik, hová megy, nem lesz szerencséje.

Jó, ha a szentelt búzát az ablak keresztjére teszik, kötik, hogy az Isten ítélete a házat meg ne üsse.

Ha a halász cigánygyermekkel találkozik, sok halat fog.

Ha pappal vagy vízet vivő öregasszonnyal találkozol, nem lesz szerencséd.

Ha a tyúk kotkodácsol éjjel, valami szerencsétlenség lesz.